

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Α. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Να προσέχετε λοιπόν τον κίνδυνο, να προστατεύετε την πατρίδα. Να μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση, που υπάρχει σ' εσάς υπερβολική. Να μην πιστέψετε ότι κανένας θα φροντίσει για την πατρίδα εάν εσείς οι ίδιοι δεν φροντίσετε για την πατρίδα. Να θυμάστε ότι η πολιτεία βρέθηκε κάποτε στον έσχατο κίνδυνο!». Και αμέσως άρχισε ο τρίτος Καρχηδονιακός πόλεμος κατά την διάρκεια του οποίου καταστράφηκε η Καρχηδόνα.

.....
«Ας μονομαχήσουμε, για να φανεί από την έκβαση της μονομαχίας, πόσο ξεπερνάει στην ανδρεία ο Λατίνος στρατιώτης το Ρωμαίο». Τότε ο νεαρός, επειδή είχε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και επειδή παρακινήθηκε από επιθυμία για μάχη, όρμησε στον αγώνα αντίθετα με τη διαταγή του υπάτου, και γενναιότερος από τον εχθρό τον διαπέρασε με δόρυ και τον απογύμνωσε από τα όπλα. Αμέσως οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο ύπατος, όταν είχε επιστρέψει στο στρατόπεδο, τιμώρησε σε θάνατο το νεαρό, με τις ενέργειες του οποίου είχαν τραπεί σε φυγή οι εχθροί.

(Μονάδες 40)

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1 α. tu ipse – vestri ή vestrum ipsorum, extremum discrimen – extremis discriminibus, singulare proelium- singulare proeliorum, vis sua – vires suae.

(Μονάδες 6: 4X1,5)

1 β. qua, nullo, ipso, eo, quo.

(Μονάδες 3: 5X0,6)

1 γ. (prope) – propius – proxime

extero – exteriore – (extremo) και extimo

Σημ.: για τον τύπο extimo να μην αφαιρεθούν μονάδες.

fortis – (fortior) – fortissimus

(Μονάδες 6: 3X2)

- 2 α.** Σημ.: για τους περιφραστικούς τύπους της παρατήρησης 2 (αν και πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το υποκείμενο) να μην κοπούν μονάδες.

credatis	congregiamur
crederetis	congrederemur
creditori sitis	congressuri simus
credideritis	congressi simus
credidissetis	congressi essemus

cernatur	fugantur
cerneretur	fugabantur
--	fugabuntur
conspectum sit	fugati sunt
conspectum esset	fugati erant
	fugati erunt

(Μονάδες 6: 4 X 1,5)

- 2 β.** nollet, deposuistis, futura sim, sumeris, ruiturus sim, transfixuri sint.

(Μονάδες 4,5: 6 X 0,75)

- 2 γ.** confidere
confisurum –uram–urum esse
confisuros –uras –ura esse
confisum – am – um esse
confisos –as- a esse
confisum – am – um fore
confisos –as- a fore

(Μονάδες 2.5)

revertens
reversurus –a – um
reversus –a – um

(Μονάδες 2)

- 3 α.** opibus: είναι αφαιρ. οργανική του μέσου στο confidere
patriae: είναι δοτική χαριστική στο consulturum esse
virtute: είναι αφαιρ. της αναφοράς στο antecellat.
iniussu: είναι αφαιρ. του εσωτερικού αιτίου στο ruit

- 3 β. ut singularis proelii eventu cernatur:** Είναι δευτερ. επιρ. τελική πρόταση που εκφράζει το σκοπό για τον οποίο γίνεται η πράξη της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut*. Εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα (*cernatur*), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (*congre diamur*), εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν. Έχουμε όμως ιδιομορφία ως προς την ακολουθία των χρόνων, δηλαδή ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.
- quanto miles Latinus Romanos virtute antecellat:** Είναι δευτερ. ουσιαστική – ονομαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση (μερικής αγνοίας), υποκείμενο στο *cernatur*. Εισάγεται με την ερωτηματική – συσχετική αντωνυμία *quanto*. Εκφέρεται με υποτακτική (*antecellat*), γιατί θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης, χρόνου ενεστώτα, γιατί το ρήμα εξάρτησης (*cernatur*) απαντά σε αρκτικό χρόνο. Εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.
- cum in castra revertisset:** Είναι δευτερ. επιρ. χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό –διηγηματικό σύνδεσμο *cum*, ο οποίος υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί μια σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσά τους. Εκφέρεται με υποτακτική υπερσυντελικού (*revertisset*), εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*multavit*), εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

(Μονάδες 8 : 3 X 2,66)

- 4 α.** Quia (ή quod ή quoniam) adolescens permotus erat (αντικειμενικής αιτιολογίας) ή permotus esset (υποκειμενικής αιτιολογίας).

(Μονάδες 6)

- 4 β.** Ille dixit statim hostes fuga salutem petivisse.

(Μονάδες 3)

Dux hostium adolescenti dixit ut congrederentur (ή *congre di*), ut singularis proelii eventu cerneretur, quanto miles Latinus Romano virtute antecelleret.

(Μονάδες 6)

Σημείωση: Το *dixit* εκλαμβάνεται ως προτροπτικό = *petivit*.